

Kitajci porazili japonske čete v bitki pri Peipingu

Japonci se umaknili v ozadje po neuspešnem napadu na kitajsko mesto. Nadaljnje japonske čete na poti v vojno cono. Kitajska policija zatrla stavkovne izgrede v Sanghaju. Japonski kabinet podvzel korake, "da zaščiti svoje interese" v severni Kitajski

Peiping, 14. jul.—Japonske čete bile danes zjutraj porazene v bitki s kitajsko armado na severni Kitajski. Japonci so se umaknili na južno stran mesta, proti Fengtaju in Peipingu. Kitajski vojniki so se umaknili na južno stran mesta, proti Fengtaju in Peipingu. Kitajski vojniki so se umaknili na južno stran mesta, proti Fengtaju in Peipingu.

Jeklarski stavkarji se vrnili na delo

Delna obnovitev obrata v tovarnah v East Chicagu

East Chicago, Ind., 14. jul.—Uradniki Youngstown Sheet & Tube Co. so izjavili, da se je večina izmed 7000 delavcev, ki so bili v stavki sedem tednov, včeraj vrnili na delo. Pripeljali so se direktno v tovarne na vzhodni New York Central železnice in sčitili jih je železniška policija. Izgredov, katere so napovedovali, ni bilo. Organizatorji jeklarske unije CIO niso podvzeli nobene akcije, da preprečijo obnovitev obrata.

Velik napil pred tovarno je informiral delavce, da kompanija ni sklenila dogovora z unijo in da bodo delali pod pogoji, kakršni so bili pred odklicem stavke. Governor Townsend kljub temu trdi, da je kompanija sklenila dogovor na konferenci, katere se je vršila v njegovem uradu v Indianapolisu in katere so se udeležili njene reprezentantje ter Van A. Bittner, direktor organizatoričnega odbora CIO.

J. E. Daily, direktor jeklarn Youngstown Sheet & Tube Co. v East Chicagu, je dejal, da se je 5000 delavcev vrnilo včeraj na delo. Ob koncu tega tedna bodo tovarne spet obratovali s polno paro.

Sodijo, da so jeklarski delavci izgubili dva milijona dolarjev in zaslužku v teku stavke. Koliko je stavka stala kompaniji, ni znano. Vprašanje meze in delovnih ur ni igralo nobene vloge v tej stavki, kajti unija CIO je šla v boj le, da izvojuje priznanje kot predstavnika vseh delavcev pri kolektivnih pogajanjih.

Kraval na seji francoskih socialistov

Bitka na pesti začasno prekinila razprave

Marselles, Francija, 14. jul.—Kratka bitka na pesti med 2000 delegati na konvenciji francoske socialistične stranke je začasno ustavila debate. Sledila je, ko je resolucijski odsek predložil poročilo, v katerem se je soglasno izrekel proti ponovnemu sprejetju ekstremistov v stranko, ki so bili izključeni zaradi kritiziranja stranke. Red je bil vzpostavljen, ko je nekaj delegatov dobilo lahke poškodbe.

Po rabuki je konvencija sprejela predlog, da stranka še nadalje sodeluje z vlado ljudske fronte, kateri načeljuje premier Camille Chautemps. Predlog je stavil Leon Blum, bivši premier in bil je sprejet s 3480 proti 1866 glasovom. To je bil poraz za ekstremiste, ki so zahtevali, naj socialisti resignirajo kot člani Chautempsovega kabineta. Blum je delegatom povedal, da bo vlada podprala francoske železnice, ki dobivajo zdaj subvencije iz državne blagajne.

Vitev posebnega odbora, da uveljavijo podpravljenje. Lastniki premogovnikov bodo v smislu načrta dobili odškodnino.

Domače vesti

Obiski
Chicago. — Gl. urad SNPJ in uredništvo Prosvete je v torek obiskal Leo Erčul iz Elyja, Minn.

Iz Clevelanda

Cleveland. — Zadnje dni je umrl Luka Levec, star 56 let in rojen v Lhanu pri Domžalah na Gorenjskem. V Ameriki je živel 31 let in tu zapuščal ženo in pet otrok. Bil je član društva Naprej št. 5 SNPJ. — Po kratki bolezni je umrla Jennie Kranc, roj. Zaman, stara 51 let in doma iz St. Vida pri Zatični. V Ameriki je bivala 28 let in tu zapuščala moža, dva sinova, dve hčeri in sestro.

Novi grobovi v Montani

Butte, Mont. — Tu je umrl Bartel Maljevec, star 64 let in doma iz Vinice v Beli Krajini. — Dalje je tu umrl Jos. Počervina, star 64 let in doma od Novega mesta na Dolenjskem. — Tretji, ki je tu umrl, je pa Jos. Folj iz Dalmacije. Vsi zapuščajo družine.

Slovenska revija v Južni Ameriki

Buenos Aires, Arg. — Tu je izšla prva številka prve slovenske revije "Njive" v Južni Ameriki. Izšla je meseca junija in pravi, da je glasilo slovenskega Delavkega kulturnega društva Ivan Cankar. Revija ne bo politična, obljubljuje pa, da bo zastopala napredno delavsko izobrazbo. List je mesečnik.

Največji rekord ruskih letalcev

Preleteli so čez 6500 milj daljave

SAN JACINTO, CALIF., 14. jul.—Trojica ruskih letalcev je danes predpoldne ob pol desetih pristala v tem californijskem mestu. Prvoletni namen Rusov, da bodo leteli do San Diega, ob Mehiki, je bil opuščen, ko je gošta meglja po vsem californijskem območju zastirala letalcem pogled na tla. Letalci so dosegli rekord na daljavo in posekali so v brzini prvo rusko trojico, ki se še nahaja v New Yorku in katera je potrebovala 63 ur do Združenih držav.

Los Angeles, Cal., 14. jul.—Rusko letalo je danes zjutraj ob sedmih — 60 ur potem, ko se je dvignilo v zrak v Moskvi — dospelo nad Californijo, toda ni šlo na tla v San Franciscu. Ruska trojica v letalu je vprašala s radiodepešo, kakšno je vreme v južni Californiji. To pomeni, da je bilo letalo namenjeno v San Diego ob Mehiki ali kam drugam na jugu Californije. Skoro vsa letališča v severni Californiji so bila danes predpoldne pokrita z meglo.

Ponovna obravnavna proti zamorskim fantom

Decatur, Ala., 14. jul.—Victoria Price je ponovno povedala svojo storijo o posilstvu pred poroto, ko se je pričela druga obravnavna proti zamorskim fantom. Dejala je, da so jo fantje posilili na tovrstnem vlakcu, na katerem se je vozila z njimi pred šestimi leti. Z njo je bila Ruby Bates, katero so zamorci tudi posilili. Price je pričala proti Clarencu Norrisu, enemu izmed zamorskih fantov, ki je bil na prejšnji obravnavi obsojen na smrt. Njegova zadeva je bila predložena pozneje višjemu sodišču, ki je odredilo novo obravnavo.

Kongresnik ošvrkal magnata jekla

Girdler je parazit in morilec

Washington, D. C. — (FP) — Kongresnik Jerry O'Connell, demokrat iz Montane, je silovito udrihal po Tomu Girdlerju, predsedniku Republic Steel Corp. in Henryju Fordu, avtneemu magnatu, v svojem govoru v nižji kongresni zbornici. To je bil Connellijev odgovor kongresniku Coxu in Hoffmanu, ki sta napadla odbor CIO in skušala dokazati, da je CIO komunistična organizacija in kot taka nevarna ameriškim ustanovam.

"Kdo je ta veliki kapitalistični junak, čigar pobojniki so ubili že 15 stavkarjev in pobabili stotine drugih, ta moj, ki gaži v reke krvi z namenom, da postane drugi Carnegie?" je vprašal O'Connell, ko je orisal Girdlerjevo zgodovino. "Girdler je parazit, ganež in morilec, ki zagovarja raketirstvo v industrijah. Ampak on ne bo dolgo časa zastupil na virov našega življenja, ker se svet obrača proti njemu. On je še obsojen, čeprav ga obdaja armada stavkokašov in pobojnikov. Girdler je ganež v svoji lastni industriji, ker hoče uničiti svoje tekmece, ki so vsaj nekoliko pravični napram delavcem."

Forda je O'Connell okrcal kot osebo, ki ne ve, kaj govori. Svoje poslušalce je opozoril na izjavo avtneega magnata, da ne bo producirati niti enega avtomobila, če bo prohibicija odpravljena. Ford je bil tisti, ki je napovedal, da bo potegnili ameriške vojske iz strelskih jarkov do bočica, ko se je Amerika zapletla v svetovno vojno. V zadnji volilni kampanji je svedčano izjavil, da bo kansaški governor Landon izvoljen za predsednika Združenih držav. Ta in druge napovedi avtneega magnata spadajo v isto kategorijo kakor ona, da ne bo nikdar priznal unije. Ford se bo moral ukloniti organiziranim delavcem kakor so se drugi industrijski mogotci. Kapitulacija je le vprašanje časa.

O'Connell je pojasnil kongresniku Hoffmanu, ki rad kriči o pravičih do dela, besedo "scab". "Kaj je 'scab', sem izvedel od svojega očeta že v mladosti," je dejal O'Connell. "Moj oče je bil ranjen od skebske krogle in od takrat vem, da je 'scab' najgrši izdajalec delavskih interesov, najbolj ostudna golazen, ki se plazi po zemlji."

Spet osem trokrijevcev ustreljenih v Rusiji

Moskva, 14. jul.—Osem odličnih sovjetskih uradnikov v Gruzinski (Georgiji), med katerimi je tudi bivši sovjetski trgovski ataše v Parizu, knez Budviani, je bilo včeraj obsojenih v smrt na obtožbo špionaže in sabotaže.

Ralph Elser, šerif okraja Mahoning, O., ki razbija jeklarsko stavko v Youngstownu.

AMERIČANI PRVIPRINAPADIH V ŠPANILJI

Velika protifašistična ofenziva se nadaljuje

NASKOKI NA UPORNIŠKE POZICIJE

Madrid, 14. jul.—Mogočni napadi mlade armade španske demokratične republike se nadaljuje zapadno, severozapadno in južnizapadno od Madrida. Pri teh napadih so bataljoni ameriških prostovoljcev prvi v ospredju in mnogo Američanov je že bilo ubitih in še več ranjenih.

Prvi po enem letu španske civilne vojne se španska vlada ljudske fronte lahko meri s fašisti, bodisi s topništvo in tanki na tleh in s letali v zraku, dočim v številu moštva daleč prekaša sovražnika. Nova ljudska armada španske republike šteje pol milijona vojakov, medtem ko ima Franco s Italijani, Nemci in afriškimi divjakmi vred okrog 300.000 mož. Ker je torej dovolj moštva na razpolago, španska vlada zamenjava bojvne vsake osem ur pri tej ofenzivi; vsake osem ur drve avtotruki med Madridom in fronto dovažajo spočite čete in odvažajo utrujene vojske in ranjence.

Intenzivnost zdajšnjega bojevanja je prve vrste in lahko se primerja z vsako bitko v svetovni vojni. Artiljerija na obeh straneh grmi noč in dan in silovite bitke v zraku so neprenehoma v teku. Fašistični letalci iz Nemčije in Italije so končno dobili sebi enakega, če ne boljega vrstnika in danes je Madrid varen pred fašističnimi bombami kakor tudi pred fašističnimi topovskimi granatami. Vladini pilotje, katerih je od sto do dvesto vedno v zraku, neprenehoma rušijo fašistična letala na tla, sipljejo iz strojne toče krogel na sovražne črte in napadajo ozadja fašistične fronte, tako da se fašisti ne morejo nikjer koncentrirati za protinapade in njihovo dovažanje čet in municije silno trpi.

Ljudske čete so sinoči zdrobile vse protinapade na Villaneuva del Pardillo, 15 milj zapadno od Madrida, in zasedle dve novi postojanki. Najhujši boj se zdaj vrše na strateških točkah med Brunetejem in Navalcarnero; čim pade Navalcarnero, bo na tisoče fašistov odrezanih od velikega trikotnika, v katerem se nahajata park Casa de Campo in univerzitetni distrikt.

Ljudska vlada pa ne pusti, da bi se fašistične armade s severa in juga koncentrirale na madridski fronti, zato je začela ofenozo in sabotaže.

Ralph Elser, šerif okraja Mahoning, O., ki razbija jeklarsko stavko v Youngstownu.

Gangeži v službi Fordove kompanije

Obtoženi ganež pobegnil v Kanado

Detroit, Mich. — (FP) — Da so bili Fordovi "lojalni" delavci, ki so 26. maja pretepli organizatorje avtne unije pred tovarno v River Rouge, profesionalni pobojniki in ganeži, je bilo dokazano pri zaslišanju pred člani federalnega delavskega razsodišča, ko so časopisni poročevalci in fotografi detroitskih listov nastopili kot priče. Izpoved Arnolda Freemana, fotografa tukajšnjega Hearstovega lista, je potrdila izjave drugih prič, da je Fordova kompanija uposlila profesionalne ganeže in da so ti napadli unijske organizatorje.

Freeman, časopisni fotograf že dolgo vrsto let, je takoj spoznal ganeže, ki so paradirali pred Fordovo tovarno več dni pred bitko. Vprašal jih je, kaj delajo tam in dobil je odgovor, da jih je Fordova kompanija najela, da naklestijo organizatorje, če bodo skušali razpečevati unijske letake pred tovarno. Pokazali so mu znake — Fordove znake — in dovolili Freemanu, da jih je fotografiral. Med pobojniki je bil Angel Caruso, oseba, ki je presedela več let v ječi zaradi raznih zločinov. Ko je veleporota obtožila tega pobojnika, je pobegnil v Kanado.

Louis J. Colombo, glavni pravni svetovalec Fordove kompanije, ni skušal ovreči izpovedi reporterjev in fotografov, trudi se je le, da jih pokaže kot radikale. Freeman je vprašal, ali je član Ameriškega časopisnega gilda in komunist. Freeman je odgovoril, da je član gilda, ni pa komunist.

Polijski naval na unijski urad

Nadaljnja dva stavkarja ubita

Massillon, O. — (FP) — Kapitalistično časopisje skuša oprati mestno policijo in kompanijske stražnike, ki so ubili dva stavkarja in ranili veliko števil drugih v navalu na tukajšnji urad jeklarske unije CIO. Po tem navalu so udri tudi v ustanovljanje stavkarjev in jih aretirali. Tukajšnja ječa je napolnena s stavkarji in njihovimi voditelji in zaradi tega so bili mnogi transferirani v okrajno jeznišnico v Cantonu.

Ubila stavkarja sta bila Fulgencio Calzada in Nick Badlas. Calzada je bil ustreljen v hrbet. Enajst drugih stavkarjev je dobilo težke poškodbe in eden izmed teh, William Netros, bo najbrž podlegel rani od krogle.

Naval na unijski urad je sledil spopadu med stavkarji in stavkokazi pred tovarno Republic Steel Corp. Stavkokazi, katere je ščitila policija, so se vrgli na stavkovno stražo in počili so strel iz policijskih pušk in revolverjev, zaeno pa so začele padati plinske bombe. Ko je oborožena sila razkropila pikete, je odšla pred unijski urad, pol milje stran od pozorišča bitke.

Da je policijska sila, katero sta vodila policijski načelnik in njegov asistent, upokojeni vojaški major H. O. Hurley, znan fašist, že prej imela v načrtu naskok na unijski urad, kaže dejstvo, da je ugasnila vse luči na avtomobilih, ki so se nahajali pred uradom. Nato je pričela streljati s strojnimi puškami in metati plinske bombe. Napad je trajal eno uro. Poslopje je bilo popolnoma razdejano in vsi unijski rekordi uničeni.

VLADNO REGULIRANJE TRGOVINE Z OROŽJEM

Senatni odsek zaključil zaslišanje

ZAŠČITA CIVILNIH SVOBODŠČIN

Washington, D. C. — (FP) — Senatni odsek, kateremu je bila poverjena preiskava zatiranja civilnih svobodščin, je naznanil, da bo priporočil zakonodajo glede federalnega reguliranja prodajanja orožja privatnim korporacijam. To naznanilo je prišlo, ko je odsek obsodil brutalnost čikaške policije, ki je provocirala krvavo bitko pred tovarno Republic Steel Corp. v South Chicagu na spominaki praznik.

Načrti glede restrikcije prodajanja orožja in municije privatnim korporacijam so bili že predloženi v kongresu. Ti vsebujejo tudi provizije, ki prepovedujejo najemanje profesionalnih pobojnikov za zatiranje stavk in mirnega piketiranja kakor tudi špionažo med delavci v industrijah, ki so udeležene v meddržavni trgovini.

Senatni odsek je prekinil zaslišanje o zatiranju civilnih svobodščin do septembra. Agentje tega odseka zdaj proučujejo metode takozvanih državljanskih odborov, civilnih zaščitnih svez in drugih sličnih organizacij, ki pomagajo delodajalcem pri zatiranju unijskega gibanja. Veliko število teh grup je v akciji od izbruha stavke v tovarnah neodvisnih jeklarskih kompanij.

Senatni odsek je pričel s svojim delom pred enim letom in v tej dobi je dosegel velike uspehe. Razgaljenje špionaže med delavci je potisnilo več detektivskih agencur v polom. Med temi je bila tudi zloglasna Corporations Auxiliary. Veliko število industrijskih korporacij, med temi General Motors in kavčukarske družbe v Akronu, so obljubile, da bodo odpustile vse špione.

Odkrite, da je National Metal Trades Assn. zalagala svoje članove tovarnarje s špioni in stavkolomci, je povzročilo senzacijo. Ta protiunijska organizacija tovarnarjev je bila po tem odkritju razpuščena.

V zadnjem svojem poročilu odsek naglašja, da je preiskava, največja te vrste, pokazala potrebo federalnih in državnih zakonov za zaščito civilnih svobodščin, obenem pa je razgalila nepostavne metode mogočnih korporacij, katerih se poslužujejo pri zatiranju gibanja organiziranega delavstva.

Rudarji v Minnesoti glasujejo o CIO

Hibbing, Minn., 14. jul.—Okrog 500 rudarjev iz štirih tukajšnjih železnih rudnikov, katere obratuje International Harvester Co., bo v prihodnjih treh tednih odglasovalo o vprašanju, če jih unija CIO lahko zastopa pri kolektivnem pogajanju. Volitve je odredil federalni pokrajinski posredovalni delavski odbor, ko so rudarji zastavkali zadnji teden.

Senator Robinson umrl za srčno kapjo

Washington, D. C., 14. jul.—Senatorja Jos. T. Robinsona, voditelja demokratske večine v senatu, so danes zjutraj našli mrtvega v postelji. V spanju ga je zadela srčna kap. Smrt ga je vzele baš sredi vročega boja, ki ga je vodil v senatni zbornici za reformo vrhovnega sodišča. Robinson, ki je leta 1928 kandidiral s Smithom za podpredsednika Združenih držav, je bil intimni prijatelj Roosevelta. Star je bil 64 let. Bil je južnjak iz Arkansasa.

Vesti iz Jugoslavije

(Izvirna poročila iz Ljubljane)

Nadškof dr. Anton Jeglič Ljubljana, 2. julija 1937. Nadškof dr. Anton Jeglič, ki ob 5. je v samostanu na Dolenjskem umrl 88 let star, je bil eden izmed najpomembnejših duhovnikov v Sloveniji. Nadškof dr. Jeglič je bil v samostanu na Dolenjskem, kjer je bil nadškof dr. Bonaventura Jeglič. Nadškof dr. Jeglič je bil v samostanu na Dolenjskem, kjer je bil nadškof dr. Bonaventura Jeglič. Nadškof dr. Jeglič je bil v samostanu na Dolenjskem, kjer je bil nadškof dr. Bonaventura Jeglič.

Godec na svatbi umrl. — V Tepah v občini Poljski zdravnik je bila v neki hiši svatba, ki je nanjo prišel igrar na harmoniko upokojeni rudar Anton Fele iz Sklendrova. Fele je delal v zagorskem rudniku, pred nekaj leti pa je bil reduciran in je prejemal okrog 300 Din pokojnine. Ima pa majhno posestvo in mlin v Sklendrovi. Kot harmonikarja pa ga je poznala vsa okolica in pogosto je moral na svatbe igrati. Tako je šel tudi v Tepe, kjer pa je svatba trajala dva dni. Fele je pridno godel in zabaval svate, naslednji dan pa je nenadoma začel tožiti o bolečinah v želodcu. Poklicali so zdravnika iz Litije, a še pred zdravniškim pregledom je Fele umrl. Pač posledica pi-jace in jedače, saj na svatbah ne poznajo nobene prave mere.

"Oltar domovine" — Kako se godi invalidom, ki so dali svoje življenje in zdravje na "oltar domovine", kaže naslednja zgodba: V Pristavi pri Rogiški Slatini je živel bedno življenje 10% vojni invalid Leopold Conč, ki je lani umrl. Po zakonu dobi vdova od države povrnjene pogrebne stroške in ji podeli podporo. Za oboje je vdova vložila prošnjo, toda obe prošnji ležita neke v miznici in odgovora ni. Zena je med tem od skrbi zblaznela in se nahaja zdaj v umobolnici, otroci pa so zbežali od doma v gozd in žive kakor divjaki v goščavah. Ta zgodba znova potrjuje resničnost fraz, ki jih patriotični listi ob vsaki vojni trosijo med ljudi, češ domovina ne pozabi žrtev!

Kako so izsledili tihotapca. — Oblasti so zvedele, da se v škofjeloški okolici kar na debelo kupčuje s prepovedanimi, tihotapljenimi stvarmi, s kokainom, morfinom, opijem in s saharinom, pa tudi s cigaretami, ki jih državni monopol izdeluje le za izvoz in se prodajajo le v trafikah ob meji in samo ljudem, ki gredo iz naše države. V notranjem prometu se smatrajo torej te cigarete za tihotapstvo. So pa te cigarete za polovico cenejše, a po kvaliteti dvakrat boljše. Zato je razumljivo, da jih mnogi v obmejnih trafikah kupujejo ter tihotapijo v notranjost. Ko so oblasti zvedele, da se v škofjeloški okolici tihotapi na debelo, je obmejni komisariat z Rakeka poslal posebno komisijo v avtu v Poljansko dolino. Komisija je kmalu na-

letela na dva človeka, ki so se jima člani komisije predstavili kot trgovci, ki bi radi kupili razno tihotapsko blago. Ta dva posredovalca sta komisijo napotila k posestniku Alojzu Mačku k Sv. Duhu pri Škofji Loki. Tu jim je prišla nasproti Mačkova žena Terezija, ki jih je z veseljem pozdravila, saj se je obetala dobra kupčija, ter jih odpeljala v hišo, češ naj malo počaka, mož pride takoj. Ko je mož prišel, jih je vesel pozdravil, češ že v nedeljo sem vas pričakoval. Brez skrbi naj bodo, dobro bodo postreženi s blagom. In začeli so se pogajati. Mačkova žena pa je prinesla iz skrivališča pol kile morfine, tri četrti kile opija in nahrbtnik s 16 kilami saharina. Tedaj sta se dozdevna trgovca predstavila kot člana obmejne komisariata ter napovedala Mačku aretacijo. Ko sta Mačka odvedla v avto, je zunanja čakala še močna skupina ljudi, ki je hotela Mačka osvoboditi, ker je žena ob aretaciji sklicala vaščane, češ da sta prišla dva ravbarja oropati njenega moža. Seveda so ljudje spoznali, da gre za zakonito aretacijo in so se razšli. Tihotapsko blago in Mačka so odvedli v Škofjo Loko v zapore, nakar sta oba policijska uradnika odšla s orožniki spet k Sv. Duhu ter izvršili preiskavo hiše. Našli pa so le še kakšen kilogram saharina in zavitek eksportnih cigaret. Ker je Maček železničar in se je bavil s tihotapstvom, ga bo poleg visoke globe doletela še izguba službe.

Odlični poljski zdravnik izvršil samomor

Chicago, 14. jul. — Dr. Stanisław F. Wietrzynski, bivši vrhovni zdravnik Poljske narodne zveze in Poljske katoliške zveze (obe podporni organizaciji), je bil te dni najden mrtve v svojem uradu na naslovu 4204 Archer ave. Prva sodba je bila, da je bil zdravnik žrtev vročine, proti temu pa govorita dve plati, kateri je dr. Wietrzynski ostavil na mizi. V prvem platu je obojil svojo drugo in mlado ženo nezvestobe, v drugem pa da podrobna navodila glede svojega pogreba. Star je bil 50 let. Mož se je zastrupil.

Indijanci odhajajo v Mehiko

Mexico City. — Več kot 4000 Indijancev rodu Seminole iz Oklahome se je izselilo v mehiško državo Coahuila v enem letu. Indijanci niso bili zadovoljni v Oklahomi in vprašali so mehiškega predsednika Cardenas, naj jim da zavetje v Mehiko.

ANEKDOTE

Majhna zmota

Zbiranje starin je bila Walterju Scottu prava strast in je porabil zanje veliko svojih lastnih dohodkov. Zmerom je hodil na dražbe, da bi staknil spet kakšno novo dragoceno zgodovinsko vrednost.

Blizu Selkirka so nekoč dražili neko staro čelado. Scott je ponudil izključno ceno, toda precej se je našla neka stara gospa, ki je navijala ceno. Naposled je prišla čelada že na tri funte.

"Tri funte en šiling!" je zvišal Scott ponudbo.

"To pa ni prav, sir Walter!" je vzliknila stara gospa ogorčeno. "Za vašo družino je vendar premajhen!"

Pokazalo se je potlej, da je imela dobra žena starinsko čelado za ... kotliče.

Molitev

Tonček je zaspan. Leže in že dremlje. Potem se pa iznenada spomni, da ni nič molil. Dvigne se, sklence roke in reče: "Ljubi Bog, vse kakor včeraj, amen."

Ujel jih je

V neki družbi reče hipnotizer: "Zdaj bom utrlil luč. Ko jo bom spet prižgal, bodo imele vse žene, ki so svoje moše kdaj prevarale ali pa jih še varajo, živorce nosove! Pozor!"

Luč je ugasnila. Ko je spet posvetila, so imele vse navzoče dame debelo napu-drane nosove ...

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje s 2. strani.)

čevljev, kar pomeni sekundo. Potegnem električno zavoro nazaj (revers) in že sva bila skupaj. Avto je poulična še porinila nazaj več čevljev. Motor je prišel pod poulično. Prišlo je gor. Policaj je bil v bližini pri St. Clair Public šoli in priletel na pomoč. Potegnili so obe ženski iz avta in jih poslali v bolnišnico.

Čez štiri leta smo bili na sodišču. Avtomobil je bil last neke kompanije. Družba je dovolila svoji pisarniški uslužbenki, da ga je v službi rabila. Videla je prijateljsko in jo povabila. Ker so "čevkale", je pozabila, kje da je, kakšna je cesta in da je treba previdnosti, ker je led. Njej se ni pripetilo kaj hudega. Prijateljica, komaj stara 19 let, je zgrubila vse zobe. Dva zobozdravnika sta pričala, da ji ni niti mo-goče urediti umetne čeljusti. Videl sem dekle in smilila se mi je. Voznik tovornega avta je pričal za mojo družbo. Ko je on povedal, kako se je zgodilo, je sodnik odločil, da to ni krivda Clev. Railway Co. in mene niso niti vprašali, kaj vem jaz. Šli smo domov. Kako je bilo z drugo kompanijo, lastnico avta, ne vem, ker toženi sta bili obe. Ako je kaj dekle dobilo, ne vem.

In tako je potrebno, da ima motornik možgane. Ako bi bila moja družba zgrubila te tožbe, bi mene dali na listo neupravičenosti, in potem bi iskali vzroka za odslovlje. Oni ne vprašajo, ako si ti republikanec, demokrat, socialist, komunist, katoličan, protestant, žid ali brezverec. Oni hočejo, da jim ne boš škodo delal, da ne bodo za teboj plačevali. Takih se kmalu odkrižajo, ker tak uslužbenec je podoben simulantu pri SNPJ. In takole delo, rojaki, ni šala.

Med leti 1917 do 1923 je bilo menda 40 Slovencev uposlenih na St. Clair ave. Ostali smo le štirje motorniki, in med temi štirimi je podpisani najstarejši. Je tudi pet sprevednikov.

Zidar, ki ima opravka z opeko, jo udari s kladivom in mu ne odgovarja. Andrej Bozich v Collinwoodu je kovač v tovarnah N.Y.C. in član št. 126 SN-PJ. Andrew Žihur udarja po železu, in tisto železo mu nikoli ne reče: You s . . . Vse drugače pa je, ako imaš ti opravka z ljudstvom. In to je na poulični železnici, ki je tudi smatрана za ljudsko napravo. Tukaj se pa prav lahko pripeti, če se razumeš na rokoborbo, da boš lahko kedaj rabil pesti — ali jih bo pa kdo drugi po tvoji butlici.

Jaz sem rabil moje večkrat, in nisem rokoborec. Le enkrat je neki Amerikaneц rabil svoje na mojih čeljustih, ker se nisem dovolj hitro zanesel. Padel sem po tleh. Razmere tako nanesejo, ker imaš opravka z vsakovrtnimi ljudmi, in največ "trouble makerjev" je pijancev. In to med domačini. To se tudi dogaja največ ponoči, posebno v sobotah. Jaz ne opravljam nočnega dela že od leta 1923 in se mi ni od takrat nič kaj takega pripetilo.

S prvim, ki sem imel opravka, je bilo že po dveh mesecih v Clevelandu. Ker niso imeli sprevednikov, so mi ukazali, da moram opravljati tako službo na E. 105th. Deževalo je kot za stavo. Po cestah je bilo polno vo-de. Iz poulične se ni videlo, kje smo, meni pa tudi niso bile znane ulice. Pa ti neki potnik zahteva, da kličem imena ulic. Dejal sem, da jih ne vem, ker ni-

sem dolgo tukaj. Prišel se je norčevati iz mene in mi daljati imena, poleg me je še nadlegoval, da nisem mogel vršiti svojega dela. Ko je odhajal, mi pa še zakliče: You s . . . Takrat sem se pa razljutil. Kot pošten 'Kranjc' skočim za njim—bingo!—in ležal je v luži. Dejal sem: Te bom naučil, kdo smo mi Čikažani! Poročila nisem nikoli napravil, dasi sem imel pričo.

Najhujše je bilo, ko je nekoč neki močan mož napadel moje ga sprevednika. In bi ga bil premagal, da mu nisem prišel na pomoč. Nabil bi naju oba, ker je bil jako močan. Na njem sem pa rabil arabsko drsalo, katero je podobno kladivu, in ga brenil z voza. Zgodilo se pa je, da je prišel za nami na motoreklu policaj. In ker ga je videl na tleh, je hotel vedeti, kaj se je zgodilo. Ljudje so mu povedali kako in kaj. Midva sva napravila poročilo, in to je bilo vse, kar sva kdaj ališala. Lahko bi povedal še več, pa ni potreba, saj takih slučajev že nisem imel 17 let. Ali dogajajo se pa še večkrat z onimi, kateri so še uposleni ponoči.

Ni moja navada pripraviti se; nikoli ne lačem in tudi se ne skušam izogibati. Ampak je veliko ljudi na tem pukljatem svetu, ki ti kaj radi prinesejo na krošnik. Potem, ko prejmejo plačilo, pa ti povedo, da si ti kriv.

Dopisnik je bil še v Pittsburgu nekaj let, v Columbusu, O., v Seattle, Tacoma, Olympiji in drugih manjših mestih po Washingtonu, v Milwaukeeju, St. Paulu, Chicagu, New Londonu, Conn. Pa v Clevelandu so naj-bolj čudni svetniki, kar jih moreš najti v Združenih državah. V vozove stopajo kot polji, potem bo pa še okoli sebe pogledal, ako ga kdo vidi. Obraje imajo vedno na jezo, posebno kadar se doma s svojo staro prereka prej, potem pa pride v poulično. In prvo bo njegova tarča sprevednik. Seve, kar jaz tukaj malim, so naši domači Amerikanci, rojeni Clevelandčani moškega spola. Dočim moram dati ženskam kredit, da so prav prijazne, posebno ako zna biti sprevednik prijazen z njimi.

Včasih sem študiral, kaj je vzrok, da je tukaj toliko ksilih obrazov. Je li zrak, voda, 'šnops' ali kaj podobnega? Ali so pa tako navajeni. Ko jih tako opazujem, bi se kakor naš Ivan Jon-tez smejal. Pa si mislim, bom šel rajši v kino, pa se bom tam smejal.

Pred 5 leti sem imel Šveda za sprevednika. Na E. 72. cesti je vstopila mlada 24 letna dama. Pred sprevednikom položil dolar. Sprevednik Olson: "Vozne listke, lady?" Nič odgovora. "Vozne listke, lady?" Nič odgovora. "Vozne listke, lady?" Yes, you s . . . skoči v jezero, you d . . . fool! Bila je pijana.

Drugič ravno ista. "Hello, Mr. conductor! Lep dan, ali bo dež? Pridite enkrat k meni v vas, tukaj je moja vizitka!" Olson: Kaj praviš, je že zopet bila tukaj in dala mi je vizitko, naj pridem k njej na obisk. Meni: Hočeš ti to le karto? Daj sem, Olson, da si enkrat ogledam tvojo prijateljico. Bil je butlegarski prostor. Nisem šel pod "marelo".

Taka je naša služba in tako se borimo za naš vsakdanji kruh, in kruh pa jedo tudi oni, ki se ne bore. Mi smo grešni kostruni. V tej pasji vročini ni prav lahko "klanfati" tele dopise. Ampak ker pravijo nekateri — in nekateri — še plaš, evo me! Vi pa čitajte v senci pod košatim drevesom.

Frank Barbič, 53.

Vhod v taborišče Stegried na Long Islandu, kjer se zbira jo Hitlerjevi pristali.

Strahovlada pobo-jnikov zlomljena

Pennsylvania dobila nov delavski zakon

Harrisburg, Pa. — (FP) — Policaji in pobojniki industrijskih magnatov ne bodo več razbijali stavk in qvirali pravice do mirnega piketiranja. Zakon, ki prepoveduje take aktivnosti, je pravkar stopil v veljavo. Sprejet je bil v zadnjem zasedanju leg-lislature na pritisk guvernerja Earleja.

Ralph M. Bashore, državni delavski tajnik, je dejal, da je do-ba, ko je imela železarska in pre-mogovna policija vrhovno oblast v Pennsylvaniji, kadar je zatila stave, minila. "Preiskava, ki jo vodi senatni odsek za civil-ne svobodščine, je ugotovila, da kompanijska policija, šerifski deputiji in 'vigilanti' podžigajo nasilja", je rekel Bashore. "Prav v Pennsylvaniji nam dogodki zadnjih tednov pričajo o mobilizaciji 'vigilantov' in pobojni-kov za razbijanje stavek jeklar-skih delavcev. Novi zakon je napravil konec tej zlorabi."

Neka provizija govori, da po-liceja ne sme sprejemati od pri-vatne korporacije plinskih bomb, strojnih pušk ali drugega orožja za razbijanje stavk in proti delavcem v kateremkoli podje-tju. Bethlehem Steel Corp. je bila obdolžena, da je nedavno oborožila armado privatnih po-bojnikov za razbijanje stavek v njenih tovarnah v Johnstownu. Krvavi konflikt je preprečil go-verner, ko je oklical delno obsed-no stanje in poslal državne po-li-čaje v mesto.

"Odslej naprej bodo vsi spo-ri med delavci in delodajalci v tej državi izravnani na miren način," je dejal Bashore. "Po-bojniki, stavkolomci in kriminal-ni značaji se ne bodo več zbira-li pod zastavo različnih držav-ljanskih odborov in pod krinko drugih nelegalnih grup, ki jih mobilizirajo delodajalci v času stavk in potem kritičjo, da te grupe morajo vzdržati red in mir. Strahovlada stavkarjev je bila odpravljena, ko je zakon stopil v veljavo."

Unijako gibanje v čikaških bolnišnicah

Chicago. — Unijako gibanje je dobilo močan zamah med u-službenci v čikaških bolnišnicah, kar je povzročilo velik strah

med direktorji. "Ne moremo si predstavljati stavek v bolnišni-cah," so zaključili. Na ta histo-rični krik direktorjev in zdrav-nikov, ki upravljajo bolnišnice, je odgovoril liberalni mesečnik Beacon, ki izhaja v Chicagu. "Moderni zdravniki in direk-torji bolnišnic so v prvi vrsti trgo-vci," piše Beacon. "Kot ta-ki se bolj zanimajo za denar, ki ga izvečejo iz bolnikov, kakor za blaginjo svojih pacientov."

Američani prvi pri na-padih v Spaniji

(Nadaljevanje s 1. strani.) fenzi vo v Baski in na teruelaki fronti severnovzhodno od Ma-drida. V Baski napadajo ru-darske čete iz Asturije fašistične postojanke v sektorju Val-masede, zapadno od Bilbaja, z vzhoda pa poroča general Se-bastian Pozas, da so ljudske če-te dosegle mesto Albarracín, ki se nahaja dobrih 11 milj južno od Saragosse. Velike priprave so v teku tudi za obnovo ofen-zive na južni španski fronti, v okoliših Cordobe in dalje proti zapadu.

Rudarska unija odhlonila povabilo Lewisove organizacije

Springfield, Ill., 14. jul.—Joe Ozanie, predsednik unije Pro-gressive Miners of America, je včeraj naznanil, da se njegova organizacija ne bo udeležila kon-ference z uradniki konkurenčne Lewisove unije UMWA, ki je bila sklicana, da razpravlja o pro-blemih, katerih rešitev bi bila v prilog vsem rudarjem, ki delajo v illinoiskih premogovnikih. Ozanie je dejal, da seja, ki se je sinoči vrnila med uradniki Lewi-sove organizacije in represen-tanti krajevnega lokalnega progre-sivne unije v Gillespieju, ni bila avtorizirana. Sklicana je bila s namenom, da uniči njegovo or-ganizacijo v Illinoisu.

Kronično

Obtoženec A. B. bo moral naj-brže plačevati alimente. Zagovor-nik poskuša še poslednje:

— Obtoženec je res oče tega otroka. To se ne da tajiti. To trdi mati, to je obtoženec tudi priznal. Toda, spoštovani gospo-dje! Obtoženec mora že zdaj vzdrževati tri nezakonske otro-ke, ki so vsi njegovi. Blagovoli-te torej upoštevati, da trpi obto-ženec na kroničnem dobljanju otrok.

L. Lewis (levo), načelnik CIO in James Dewey, član spravnika federalnega delavskega departmanta.

Grupa olinih stavkarjev pred žilnišnico neke ameriške oljne družbe v Nuevo Laredo, Mehika.

V JUGOSLAVIJO

SAMO 7 DNI

če potujete na ekspresnih parnikih:

BREMEN »EUROPA«

Brez vlak od Bremen in Europa v Bremner-haven sajamei udobno potovanje do Ljubljane.

Ali potujete s prijetijimi ekspres. parniki:

COLUMBUS

HANSA »DEUTSCHLAND«

HAMBURG »NEW YORK«

Izberne železniške zveze od Cherbourga, Bremena ali Hamburga.

Pomagali vam bomo preskrbeti vize za obisk ali preselitev vaših evropskih sorodnikov.

Za pojavnice vprašajte lokalnega agenta ali

HAMBURG-AMERICAN LINE

NORTH GERMAN LLOYD

130 W. RANDOLPH ST., CHICAGO, ILL.

Bratje Karamazovi

Roman v štirih delih s pripovedi — Poslovni Vladimir Levski

"In kaj vam je vendar, mama, sladka mamica?"

"Oh, te tvoje muhe, Lise, tvoje vetrnjakstvo, tvoja bolezen, ta strašna noč v vročici, ta strašni, večni Herzenstube, da, zlasti večni, večni in večni! In naposled, vse, vse... In nazadnje celo ta čudež! O, kako me je ta čudež presunil in pretresel, dragi Aleksej Fjodorovič! In zdaj ta žalostna tam v gostinski sobi, ki je ne morem prenesti, ne morem, naprej vam povem, da ne morem. Morda je samo komedija, ne tragedija. Povejte, ali bo starec Zosima še uškal jutrišnjega dne, ali ga bo uškal? O, Bože moj! Kaj se godi z menoj, vsek trenutek zatisnem oči in vidim, da je vse nezmisl, vse sam nezmisl."

"Zelo bi vas prosil," ji je Aljoša zdajci segel v besedo, "če bi mi dali kako čisto krpico, da si obvežem prst. Hudo sem si ga ranil in zdaj me boli da nikoli tega."

Aljoša je odvil svoj ugriznjeni prst. Rutica je bila na debelo okrvavljena. Gospa Hohlakova je zakričala in zamežala.

"Mož Bog, kakšna rana, to je strašno!"

Toda Lise, kakor hitro je skozi špranjo zagledala Aljošev prst, je takoj na stečaj odprla vrata.

"Stopite noter, stopite noter, k meni, sem-kaj," je nujno in ukazujoče zavpila, "zdaj pa kar brez neumnosti, prav zares! O, Gospod, le kaj ste toliko časa stali in molčali? Izkrvavel bi bil lahko, mama! Kje ste si to napravili in kako? Najprej vode, vode! Treba je izprati rano, da prestane bolečina, vtakniti jo v mrzlo vodo in jo držati v vodi, dolgo časa v vodi... Brzo, brzo vode, mama, v umivalno skledo. Tak brzo, dajte že!" je nervozno končala. Bila je vaa prestrašena; Aljoševa rana ji je šla strašno do živca.

"Ali ne bi poslali po Herzenstubea?" je vzkliknila gospa Hohlakova.

"Še v grob me boste spravili, mama. Vaš Herzenstube pride in poreče, da mu ne gre v glavo! Vode, vode! Mama, za Boga stopite sami, priganjajte Julijo, ki je nekje obvisela in nikoli ne zna brzo priti! A brž, mama, brž, drugače umrem..."

"Ali, saj ni vredno!" je vzkliknil Aljoša, ki se je bil ustrašil njenega strahu.

Julija je pritekla z vodo. Aljoša je vtaknil sredinec vanjo.

"Mama, za Boga, prinesite pukanice, pukanice, pukanice in tiste jedke motne vode za ure, nu, kako ji že pravijo! Imamo jo, imamo... Sami veste, mama, kje je steklenka, v vaši spalnici je, v omarici na desni, tam je velika steklenka in pukanica..."

"Takoj prinesem vse, samo ne vpij, Lise, in ne vznemirjaj se. Vidiš, kako hrabro prenaša Aleksej Fjodorovič svojo nesrečo. A kje ste se vendar tako strašno ranili, Aleksej Fjodorovič?"

Gospa Hohlakova je naglo odšla iz sobe. Lise je komaj čakala tega.

"Najprej mi odgovorite na vprašanje," je brzo odgovorila Aljoša, "kje ste se izvolili tako raniti? Potlej bom govorila z vami o čisto drugih stvareh. Nu!"

Aljoša, ki je instinktivno čutil, da ji je čas do materinega povratka dragocen, ji je naglo, z mnogimi izpustki in okrajšavami, a vendar natanko in jasno opisal svoje zagonetno arečanje s šolarji. Ko je končal, je Lise plosnila z rokami.

"Nu, kako ste se mogli, le kako ste se mogli družiti s paglavci, in še v tej obleki!" je kriknila ardit, prav kakor da ima že nekakšno pravico do njega. "Po tem takem ste sami še de-

ček, majhen deček, da manjšega biti ne more! A vendar, na vsak način mi poizvedite o tistem malopridnem paglavcu kako in kaj in povejte mi vse, zakaj tu mora biti nekakšna skrivnost. In zdaj nekaj drugega, toda poprej vprašanje: ali morete, Aleksej Fjodorovič, vzlic bolečini govoriti o čisto brezpomembnih stvareh, toda trezno in pametno?"

"Seveda morem in tudi bolečine ne čutim zdaj več kdo ve kakšne."

"To je zato, ker imate prst v vodi. A premeniti jo je treba takoj, ker se v trenutku segreje. Julija, brž prinesi košček ledu iz kleti in novo umivalno skledo z vodo. Nu, zdaj je odšla, zdaj lahko govorim o stvari: dragi Aleksej Fjodorovič, izvolite mi neutegoma vrniti pismo, ki sem vam ga včeraj poslala — neutegoma, zakaj mamica lahko vsek trenutek pride in jaz nočem..."

"Pismo nimam s seboj."

"Ni res, imate ga pri sebi. Saj sem vedela, da boste tako odgovorili. V temle žepu ga imate. Vso noč sem se tolikanj kesala te neumne šale. Takoj mi vrnite pismo, dajte mi ga nazaj!"

"Ostalo je tam."

"A menda me vsaj ne smatrate za dekletce, za majhno, majceno dekletce, po mojem pismu tako bedasto šalo! Za svojo bedasto šalo vas prosim oproščenja, a pismo mi vsekako prinesite, vsekako, vsekako!"

"Danes nikakor ne morem, zato ker pojdem v samostan in ne pridem k vam dva, tri, morda tudi štiri dni; zakaj starec Zosima..."

"Štiri dni, kaj nezmisl! Poslušajte, ali ste se mi zelo smejali?"

"Prav nič se nisem smejal."

"Zakaj pa ne?"

"Zato, ker sem do pičice vsemu verjel."

"Zalite me!"

"Niti najmanj ne. Ko sem ga prečital, sem takoj pomislil, da bo res vse tako, zakaj kakor hitro umre starec Zosima, bom moral takoj oditi iz samostana. Potlej bom nadaljeval šolo in napravil izpit, in kadar pride zakoniti rok, se poročiva. Ljubil vas bom. Čeprav še nisem utegnil premisljevati o tem, sem si vendar dejal, da boljše žene od vas ne najdem, in starec mi je velel, naj se oženim..."

"A saj sem vendar pohabljenče, v naslanjaču me vozijo!" se je zasmejala Liza in rdečica ji je zagorela na licih.

"Sam vas bom vozil v naslanjaču, toda uverjen sem, da boste dotlej ozdraveli."

"Oh, meša se vam," je nervozno odgovorila Liza, "iz take šale ste mahoma napravili tak nezmisl!... A, evo mamice, morda je baš dobro došla. Mama, kako pozni ste vaelej, da je morete tako dolgo hoditi! Vidite, Julija že prihaja z ledom!"

"Oh, Lise, ne vpij, glavno je, da ne vpiješ. Od tega vpitja me že... Kaj naj storim, ko si pa sama vtaknila pukanico drugam... Iskala sem in iskala... Kar vidi se mi, da si to nalašč napravila."

"Saj vendar nisem mogla vedeti, da pride z ogrizenim prstom, drugače bi bila morda res nalašč napravila. Angel, mama, zelo duhovite postajajo vaše besede."

"Naj bodo duhovite, a kakšna čustva so to, Lise, glede na prst Alekseja Fjodoroviča in na vse to! Oh, dragi Aleksej Fjodorovič, mene ne morijo posameznosti, niti ne kak Herzenstube, ampak vse skupaj, celota — evo, tega ne morem prenesti."

(Dolje prihodnjič.)

Sobarica Julča

Napisal Franc Herczeg

Bil je krasen pomladanski dan,

ko je dobil nadporočnik od gospe baronice tole pismo:

"Izgubljena sva! Zgodilo se je nekaj strašnega! Sobarico sem oklofotala. Julča je pa kar pobrala svoje stvari in zbežala. Zdej me hoče iz maščevanja izdati mojemu možu; vsa pisma, ki ste mi jih pisali, so v njenih rokah. Ne vem, kaj naj storim... Vsa sem iz uma! Ukrenite nekaj, a brž. Thea. — Pripis. Naš hlevar pravi, da je odšla Julka v neko dekliško zavetišče v Hladorjevi ulici."

Nadporočnik Harsanyi je prebral pismo in prebledel. "Nu, to utegne postati čedna zadeva!"

Ves hripav od razburjenja je ukazal slugi, naj brž steče po taksi. Odločil se je, da se bo odpravil naravnost v Hladorjevo ulico in si bo pisma prisvojil, zlepa ali zgrda! Zakaj šlo je za čast čestitne dame, za dobro ime plemenite in nežne gospe... Razen tega za čast žene njegovega ritmojstra in njegovega poveljnika.

Medtem ko je nadporočnik ves nestrpen čakal na taksi, je še brž preletel pismo gospe ritmojstrove; postranska, vendar čudna okoliščina je zbudila njegovo

pozornost. Thea klopota svoje sobarice? Ta plemenita in fina dama!

Sofer je dejal, da v Hladorjevi ulici ni poznal nobenega zavetišča.

"Nič ne de! Od hiše do hiše pojdeva. Julčo moram najti po vsaki ceni!"

Avto je drvel po ulicah.

Med nadporočnikom in gospo baronico ni bilo prav za prav nič resnega. Nekajkrat sta se sešla na skrivnih mestih, govorila sta o ljubezni, toda zmerom le v akademski obliki. Ko ju je nekoč presenetil naliv, sta si najela taksi in nadporočnik je smelo poljubil baronico na uho. To je bilo vse. In vendar je bil položaj za oba od aile neroden, zakaj nadporočnik je sodil v tisto vrsto zaljubljenecv, ki radi pisma pišejo. Obsopal je gospo Theo že mesece in mesece a pismenimi dokazi svoje ljubezni; v pismih jo je kajpak tikal... zaradi lepšega slova...

Pred letom dni je Harsanyi mnogo zahajal na Thein dom, zakaj moral bi se bil poročiti z grofico Katiko, z mlajšo ritmojstrovno sestro. Katika je bila vdova, čedna in vitka plavalaska. Bila je alcer malce svobodnih manir, toda zaradi tega je bila še morda prikupnejša. Oba sta se vroče zaljubila, in bila bi se prav

gotovo poročila, da jima ni svakinja, baronica Thea, zmešala štrjenj. Nadporočnik je kar na lepem opazil, da je bledolčna, molčečna in zapeta gospa ritmojstrovna včasih prav žalostno, očitačaje in roče dvignila pogled k njemu.

Harsanyi se je zdajci zadelo Thea zelo zanimiva; študiral jo je in začel zanemarjati lepo Katiko. Prvo spoznanje je kajpak bilo, da ritmojster svoje žene ne razume. Ženska je vse prefino in prezapleteno bitje, da bi ga mogel robat voljak razumeti in ceniti. Baronica Thea je torej mučenica; njeno življenje sama bol, odpoved in hrepenenje...

In tako se je nadporočnik zaljubil v ženo svojega ritmojstra. Sleherni hip se je bil pripravljen s njo poročiti, ako bi se hotela dati ločiti od svojega moža. O tem pa ni Thea marala niti slisati... Zakaj je baronica prevzela svoji svakinji resnega snubca, bi bilo težko uganiti. Bržčas jo je vodil majši nagon. Premnogo razvajenih mačic poznamo, ki mišk ne pošro, vendar jih prav radi ujamajo.

Ko je grofica Katika zvedela za nezvestobo svojega oboževalca, je bila bolj jezna kakor žalostna. In jezna je bila bolj na svojo svakinjo kakor na nadporočnika. Ni pa napravila škan-

dala... prefina je bila... temveč se je v svoji jezi zaljubila v nekega mladega vseučiliškega profesorja in se je z njim v nresenetljivo kratkem času poročila.

Hladorjeva ulica št. 1.

Avto je obstal in Harsanyi je poiskal hišnika. Nak, v tej hiši že ni zavetišča... Stopil je v hišo št. 2; tudi tam ni bilo Julče. Naposled je prišel že do številke 27, kjer mu je neka branjevka povedala, da je zavetišče na številki 76 b. Sofer ga je odpeljal tja. Nadporočnik je moral čez dvoje dvorišč, preden je našel zavetišče. Na vsi sredi je bila Julča doma. Bila je veliko, krepko in precej čedno deklet s ko-drastimi lasmi in je bila v svoji kmečki obleki prav ljubka.

Julča je od presenečenja "ar zardela, ko je spoznala nadporočnika, ki mu je pri ritmu... ovih mnogokrat odprla vrata..."

"Draga Julča," je začel Harsanyi, "rad bi govoril z vami."

"Prosim, kar naprej..."

Spremila je častnika v majceno, zatohlo sobico in mu uslužno ponudila stol.

"Zvedel sem," je začel nadporočnik s sočutnim glasom, "da se je gospa baronica danes prav obžalovanja vredno spozabila."

"Da, oklofotala me je... O, saj me je že mnogokrat... Milostljiva sploh hitro vzkpi; nekoč me je celo brenila, ko sem jo med česanjem malo potegnila za lase..."

Harsanyi je dobil grenek okus; sobarica je pa nadaljevala:

"Pri njej bi tako nobeno deklet ne ostalo, ako bi ne bil gospod tako dobrosočen... Pravi kavalir je in njemu na ljubo človek mara kaj spregleda. Danes mi je bilo pa že vsega dovolj..."

Milostljiva je bila tako nepravilna, da sem kar pobrala svoje stvari in zbežala..."

"Prav je tako, da ste tolikanj samozavestni," je dejal Harsanyi diplomatsko. "Prav grdo bi pa bilo, ako bi zdaj kovali maščevanje... Pomisliti morate, da je milostljiva zelo živčna..."

"Saj..." je smehljal se odgovorila Julča. "Sprva sem jo res hotela tožiti, zdaj pa, ko se je gospod nadporočnik sam potrudil k meni; bom rajši požrla to grenko žalitev..."

"Se nekaj drugega sem ališal. Milostljivemu gospodu hočete baje izročiti neka pisma..."

Val plemenite ogorčenosti je zalil Julčin obraz.

"To pa ne drži!" je vzkliknila. "To je laž. Nikoli še nisem bila izdajalka! Ako bi bila to storila v vseh gosposkih hišah, kjer sem že doslej služila, bi prišle kaj čedne stvari na dan! Toda takšna nisem!"

"In vendar imate moja pisma?"

"Ne tajim."

"Zakaj ste si pa prisvojili ta pisma?"

"Nisem si jih prav za prav prisvojila, temveč sem jih le sproti pobirala iz košare za papir, kamor jih je gospa baronica vrgla, ko jih je prebrala."

Nadporočnikov pogled se je omračil.

"In zakaj ste jih pobirali iz košare?" je vprašal.

Julča se je v zadregi nasmešnila.

"Povedala vam bom, ako res želite, gospod nadporočnik. Pi-

Fordism IS FASCISM I'M FOR CIVIL RIGHTS!

ISSUED BY

CONFERENCE FOR PROTECTION OF CIVIL RIGHTS

Napisi na avtlih, ki pozivajo na boj proti Fordovemu fašizmu.

sma so mi namreč na moč ugaljala... V njih je toliko lepih besed o krvavečem srcu, o zvezdah... Za vse na svetu rada prebiram take reči — in ker je milostljiva zavrgla ta lepa pisma, sem si jih pač jaz spravila..."

Harsanyi je bil nekam ponosen; ponosen, kakor more biti samo avtor...

"Pridno in pametno deklet ste, Julča. Toda glejte, velika nesreča bi se utegnila izcimiti iz tega, ako bi mi pismen ne vrnil. Saj ste prav gotovo že brali romane, zato boste menda razumeli, kaj se to pravi, da je moja oficirska čast na tehtnici..."

Julča je začudeno pogledala nadporočnika, nato je pa preprosto dejala:

"Potlej vam jih pač vrnem."

Odšla je in se je kmalu vrnila s skrbno povezanim sveženjkom pism. Z globokim vzdihom in z žalostnim pogledom je izročila pisma nadporočniku.

"Tukajle so pisma. Nobeno ne manjka; še celo numerirala sem jih."

Harsanyi je malo polistal po pismih, potlej jih je pa vtaknil v žep.

"Ali želite še česa?" je nekam otožno vprašala Julča.

"Zelo pridno deklet ste, draga Julča, in rad bi se vam oddolžil. Vzemite to malenkost."

Stisnil je Julči bankovec v roko, in Julča ga je vsa poredla, vendar rada sprejela. Potlej ji je nadporočnik krepko in prijazno stisnil roko.

V želji, da obiščete domovino, ste brez dvoma pričakovali prilike, da se pridružite skupini izletnikov, namenjenih v stari kraj. Hamburg American Line-North German Lloyd je za udobnost velikega števila jugoslovanskih prijateljev zasnovala dva posebna izleta. Prvi se vrši na slavnem ekspresnem parniku EUROPA dne 24. julija.

Ta izlet bo osebno vodil Mr. S. S. Goydich, potujoči potniški agent Hamburg-American — North German Lloyd. Izlet bo cenen in zelo prijeten.

Poseben parniški vlak ob pomolu v Bremerhaven omogoča zveze z vsemi glavnimi mesti v Centralni Evropi.

Drugi izlet se bo vršil na priljubljenem parniku HANSA, ki odpluje dne 29. avgusta iz New Yorka.

Ta izlet bo vodil Mr. Eugene Teplansky, znani potujoči potniški agent Hapad-Lloyda, ki vam bo z veseljem pomagal v vseh potniških zadevah.

(Adv.)

Federal Union

Slabe knjige

Veliki angleški pesnik W. Scott je svojim otrokom prikrival svojo pisateljsko Tudi ko so otroci že odrasli skušali zmerom preprečiti, brali njegove knjige.

Ko je nekoč prišel Scott ložnik Ballantyne k veliki avtorju, da bi mu čestital groznomu uspehu pravke šlega romana "Gospodična zera", je založnik našel v nizi Scottovo dvanajstletno

"Nu, miss Sophie," je šal Ballantyne, "kako vam la "Gospodična od jezera"

"O," je dejala, "nisem brala. Očka meni, da ni nič škodljivo za mlade ljudi prebiranje slabih knjig."

Pomota

Čuvaj preseneti kaznjeno je poizkušal odpreti vrata.

— Aha! Ste hoteli pobe-

— Kaj še, gospod čuvaj-

mo svoje čevlje sem hotel

staviti na hodnik.

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 10. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vse enako, za člano ali nečlano \$2.00 eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri asecmentu \$1.20 tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vroka, reči, je list predrag za člano S.N.P.J. List Prosveta je vaša lastnina gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Če lista Prosveta je:

Za Zdrav. države in Kanado. \$6.00	Za Ciceru in Chicago je...
1 tednik in..... 4.80	1 tednik in..... 4.80
2 tednika in..... 3.60	2 tednika in..... 3.60
3 tednike in..... 2.40	3 tednike in..... 2.40
4 tednike in..... 1.20	4 tednike in..... 1.20
5 tednikov in..... nič	5 tednikov in..... nič
Za Evropo je..... \$9.00	

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnili: Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član S.N.P.J., ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list, tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne storite, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročnika.

PROSVETA, S.N.P.J., 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsote \$.....

1) Ime.....Čl. družina št.....

Naslov.....

Ustavite tednik in ga pripilajte k moji naročnini od sledečih članov moje družine:

2).....Čl. družina št.....

3).....Čl. družina št.....

4).....Čl. družina št.....

5).....Čl. družina št.....

Mesto.....Država.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

TISKARNA S.N.P.J.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, čestitke, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugo.

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cene zmerno, unijako delo prve vrste.

Pišite po informacije na naslov:

S.N.P.J. PRINTER

2657-59 SO. LAWNDALE AVENUE

Telefon Rockwell 4904

CHICAGO, ILL.

Relifne delavke z mrtvaškimi maskami na obrazu demonstrirajo proti stradanju v New Yorku.